

ТЕМАТИЧЕН КОНСПЕКТ ЗА ИЗПИТА ЗА АДВОКАТИ И МЛАДШИ АДВОКАТИ

(Утвърден с Решение №518 на Висш адвокатски съвет от 21.07.2022 г.)

I. НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ НАУКИ

1. Наказателноотговорни лица. Субект на престъплението. Вменяемост и невменяемост. Наказателноправен режим на непълнолетните.

2. Понятие за престъплението. Престъплението като деяние. Престъпен резултат. Причинна връзка.

3. Обществена опасност и противоправност на престъплението. Обстоятелства, които изключват обществената опасност и противоправността на деянието.

4. Вина – същност и определение. Форми на вината. Умисъл – същност и определение, видове умисъл. Непредпазливост – същност, видове. Изключващи вината обстоятелства.

5. Стадии на умишленото престъпление. Приготовление към престъпление. Опит – видове. Самоволен отказ от опит и приготовление.

6. Съучастие в престъпление – основни форми и тяхното разграничаване. Наказуемост на съучастниците.

7. Множество престъпления. Основни разграничения и отграничения. Множество престъпления и усложнена престъпна дейност. Видове усложнени престъпления. Съвкупност от престъпления – видове. Наказуемост и определяне на наказанието при съвкупност.

8. Рецидив. Видове рецидив и критерии за тяхното отграничаване. Опасен рецидив – основни хипотези и наказуемост.

9. Понятие за наказание, определение. Цели на наказанието. Отграничаване от други мерки на държавна принуда и от мерки за обществено въздействие и възпитание.

10. Значение на законсьобразното и правилно определяне на наказанието; ролята на съда. Принципи за определяне на наказанието. Определяне на наказанието при опит и помагачество. Индивидуализация на наказанието. Значение на индивидуализацията като принцип за определяне на наказанието. Сметчаващи отегчаващи обстоятелства. Изключителни или многобройни сметчаващи обстоятелства – положение при алтернативните или кумулативните санкции /чл. 57/.

11. Освобождаване от изтърпяване на наложеното наказание и освобождаване от наказателна отговорност – характеристика и значение. Отделни видове. Погасяване на наказателното преследване и на наложеното наказание.

12. Престъпления против живота. Убийство.

13. Престъпления против здравето. Телесни повреди.

14. Престъпления против честта и достойнството.

15. Разврат – обща характеристика и система на половите престъпления. Блудство, Престъпни съвкупления и изнасилване.

16. Престъпления против собствеността. Обща характеристика. Кражба. Отграничаване от обсебване и други видове престъпления. Грабеж. Изнудване. Вещно укривателство.

17. Длъжностно присвояване и обсебване – обща характеристика, състави.

18. Измама, документна измама – състави, отграничения.

19. Престъпления против правосъдието – набедряване, лъжесвидетелство, лично укривателство. Длъжностни престъпления против правосъдието.

20. Пасивен и активен подкуп – обща характеристика и състави.

21. Документни престъпления – обща характеристика и система. Подправка на документи и лъжливо документиране. Други документни престъпления.

- 22.** Престъпления против реда и общественото спокойствие – обща характеристика, система. Хулиганство и самоуправство.
- 23.** Наказателният процес на Република България – правно регламентирана дейност по разглеждането и решаването на наказателни дела. Фази, стадии и етапи на наказателния процес. Наказателнопроцесуални функции.
- 24.** Право на защита. Процесуални гаранции за правото на защита.
- 25.** Участници. Субекти и страни в наказателния процес. Съдът – главен субект на процеса. Подсъдност. Прокурор. Разследващи органи.
- 26.** Пострадал и ошетенно юридическо лице. Частен обвинител. Частен тължител.
- 27.** Обвиняем. Понятие за наказателно преследване.
- 28.** Правна помощ. Защитник. Повереник и особен представител.
- 29.** Граждански ищец и граждански ответник.
- 30.** Мерки на процесуална принуда.
- 31.** Същност на доказателствата. Видове доказателства. Същност на доказателствените средства. Видове доказателствени средства.
- 32.** Способи за събиране и проверка на доказателствения материал – обща характеристика. Съдебен контрол.
- 33.** Обща характеристика на досъдебното производство. Образуване на досъдебно производство. Привличане на обвиняем. Действия по приключване на разследването. Действия на прокурора след приключване на разследването.
- 34.** Обща характеристика на съдебното производство. Образуване на производството пред първа инстанция.
- 35.** Въззивно производство – обща характеристика. Образуване на производството и ред за разглеждане на делото. Правомощия на въззивната инстанция.
- 36.** Касационно производство – обща характеристика. Касационни основания и предели на касационната проверка. Правомощия на касационната инстанция.
- 37.** Бързо производство.
- 38.** Съкратено съдебно следствие в производството пред първата инстанция. Решаване на делото със споразумение.
- 39.** Освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание.
- 40.** Особени правила за разглеждане на дела за престъпления, извършени от непълнолетни.
- 41.** Възобновяване на наказателни дела. Основания за възобновяване. Компетентен съд и ред за разглеждане на делото. Правомощия на съда.
- 42.** Европейска заповед за арест. Европейска заповед за защита. Европейска заповед за разследване. Екстрадиция.
- 43.** Принудителни медицински мерки по Наказателния кодекс и настаняване за принудително лечение по Закона за народното здраве.
- 44.** Мерки за административна принуда по Закона за Министерството на вътрешните работи и производства по тях.

II. ГРАЖДАНСКОПРАВНИ НАУКИ И АДМИНИСТРАТИВНОПРАВНИ НАУКИ

А).

- 1.** Недействителност на сделките; Понятие и видове; Нищожни сделки – понятие, основания; Унищожяеми сделки – понятие, основания.
- 2.** Особени случаи на недействителност. Относителна недействителност. Висяща недействителност. Частична недействителност. Особености на недействителността при търговските сделки.
- 3.** Представителство. Понятие и видове. Възникване и прекратяване. Упълномощаване. Процесуално представителство. Косвено представителство. Представителство в търговското право – понятие и видове. Действия от чуждо име без представителна власт.

- 4.** Сроковете в гражданското право. Видове срокове – давностни, преклузивни, рекламационни. Начало и край на сроковете. Спиране и прекъсване на давностните срокове. Действие на изтеклата давност, отказ от изтекла давност. Прилагане на давността.
- 5.** Неизпълнение – същност и форма. Невиновна невъзможност за изпълнение. Причини за неизпълнение, за които длъжникът отговаря и последици от виновно неизпълнение. Забава на длъжника и кредитора.
- 6.** Отговорност за вреди. Определение и видове вреди. Граници на отговорността. Причинна връзка. Поправяне на вредите.
- 7.** Договор. Понятие и видове. Разграничение между договора в облигационното, търговското и трудовото право. Сключване на договора и преддоговорни отношения. Предварителен договор, договор в полза на трето лице и обещаване действие на трето лице.
- 8.** Изпълнение – същност и страни. Предмет, време и място на изпълнение. Право на задържане в гражданското и търговското право. Възражение за неизпълнен договор. Суброгация.
- 9.** Гражданска отговорност за вреди. Видове вреди. Договорна и деликтна отговорност. Обезщетения за вреди. Граници на гражданската отговорност. Неустойка, задатък, отметнина.
- 10.** Прекратяване на облигационно отношение. Прихващане на насрещни задължения. Подновяване. Разваляне на договор: предпоставки и основания. Чрез едностранно волеизявление. Разваляне по съдебен път. Последици, риск, обезщетение.
- 11.** Непозволено увреждане. Обща характеристика и ограничения. Фактически състав на деликта. Отговорност за вреди, причинени от друго. Отговорност за вреди, причинени от вещи.
- 12.** Неоснователно обогатяване. Понятие и видове фактически състави. Понятието „основание“ при неоснователното обогатяване. Връщане на даденото без основание, при отпаднало и при несъществуващо основание. Общ състав на неоснователното обогатяване (чл. 59 ЗЗД).
- 13.** Множество кредитори и длъжници. Разделност на дълговете. Солидарност – същност и видове. Неделимост на задълженията.
- 14.** Привилегии: същност и видове.
- 15.** Обезпечения. Залог в гражданското и търговското право, особен залог. Ипотека – същност, видове и учредяване, вписване, действие. Обезпечение пред съд. Поръчителство.
- 16.** Продажба по Закона за задълженията и договорите. Обща характеристика. Задължения на страните. Отговорност на продавача при недостатъци и евикция. Различия от търговската продажба.
- 17.** Право на собственост. Съдържание. Способи за придобиване на собствеността. Пространствени измерения (хоризонтално, нагоре и надолу).
- 18.** Съсобственост. Понятие и видове. Възникване и прекратяване. Отношения между съсобствениците.
- 19.** Етажна собственост.
- 20.** Вещни права върху чужда вещ. Ползване: същност, видове и правна уредба.
- 21.** Вещни права върху чужда вещ. Суперфиция: същност, видове и правна уредба. Трансформация и погасяване.
- 22.** Вещни права върху чужда вещ. Сервитути: същност и видове. Правна уредба в ЗС, ЗВод., ЗЕнерг. и др.
- 23.** Държавна и общинска собственост: същност, видове и правна уредба. Придобиване по давност на държавни и общински имоти. Актове и тяхната правна сила, оспорване, актуване.
- 24.** Гражданскоправна защита на правото на собственост. Видове защита по българското право. Разграничение между петиторна и посесорна защита. Видове искове.
- 25.** Владение и държане: разграничение и същност. Защита на владението и на държането. Права на подобрителя върху чужд имот.
- 26.** Вписване в нотариалните книги. Подлежащи на вписване актове (ЗС, ЗКИР, ПрВп., Нар.№2). Действие на вписването.
- 27.** Търговци. Едноличен търговец, търговски дружества – видове, учредяване, управление. Кооперации.

- 28.** Търговски сделки. Общи положения. Видове сделки.
- 29.** Ценни книги – видове, прехвърляне на ценни книги.
- 30.** Търговска несъстоятелност: Общи положения. Откриване на производство по несъстоятелност.
- 31.** Търговска несъстоятелност: Органи и управление на масата на несъстоятелността. Предявяване на вземанията. Попълване на масата на несъстоятелността. Оздравяване на предприятието. Обявяване в несъстоятелност, осребряване на масата на несъстоятелността.
- 32.** Брак – сключване на брак. Лични и имуществени отношения между съпрузите: имущественоправни режими, прекратяване на съпругеската имуществена общност и последици. Брачен договор.
- 33.** Прекратяване на брака. Основания. Развод по взаимно съгласие и развод по исков ред; Унищожаване на брака. Брачен процес.
- 34.** Произход – установяване и оспорване. Припознаване. Осиновяване – условия и производство, действие и прекратяване на осиновяването.
- 35.** Родителски права и задължения. Представителство и попечителско съдействие. Лишаване и ограничаване от родителски прав. Производство за предаване на дете или за упражняване на правото на лични отношения.
- 36.** Права на детето. /СК, КПД, ЗЗакрилаД/. Мерки за закрила на детето. Международно отвличане на дете.
- 37.** Защита от домашно насилие. Мерки за защита от домашно насилие и производство за налагането им.
- 38.** Придобиване на наследство. Наследяване по закон – наследници. Наследяване по завещание – форма. Приемане и отказ от наследство. Отговорност на наследниците. Отношения между наследниците. Чл. 76 от Закона за наследството.
- 39.** Делба на съсобствени вещи: същност, предпоставки и видове. Доброволна делба – процедура. Съдебна делба – процедура и фази. Делба, извършена приживе.
- 40.** Обекти на интелектуалната собственост и защита на правата върху тях. В областта на авторското право. Изобретения, полезни модели, промишлен дизайн, марки наименования за произход и др.
- 41.** Исков процес по Гражданския процесуален кодекс. Видове иски. Подведомственост, подсъдност, срокове. Призовки и съобщения. Процесуално представителство. Съдебен състав и отводи.
- 42.** Производство пред първата инстанция. Иск – съдържание, предявяване. Отговор на ответника – съдържание, срок. Задължения на съдията. Първо заседание. Правна помощ. Съдебно производство – права на страните, задължения на съда.
- 43.** Другарство в иския процес. Понятие и видове. Значение на отделните видове другарство. Особеностите на съдебното решение при наличието на другарство и последици при обжалването му.
- 44.** Защита срещу незаконно уволнение по Кодекса на труда.
- 45.** Защита срещу незаконно прекратяване на служебно правоотношение по Закона за държавния служител.
- 46.** Обективно съединяване на иски. Понятие и видове. Насрещен иск и възражение за прихващане. Обратен иск.
- 47.** Доказателства в гражданския процес. Понятие. Обяснения на страните, признаване на иска. Свидетелски показания и ограниченията им. Вещи лица. Писмени доказателства - видове, оспорване. Оглед и освидетелстване.
- 48.** Процесуални действия на разпореждане с иска. Оттегляне и отказ от иск. Изменение на иска. Съдебна спогодба – основания и правна характеристика. Възможности за атакуване на съдебната спогодба.
- 49.** Особени иски производства. Бързо производство. Производство по брачни дела. Съдебна делба. Производство по сключване на окончателен договор. Производство по търговски дела.

- 50.** Постановяване на съдебно решение. Решаване на делото. Съдържание на решението. Неприсъствено решение – основания за атакуване. Обявяване на решението в регистъра и връчването му.
- 51.** Поправка, тълкуване, допълване на съдебно решение. Поправка на очевидна грешка. Тълкуване на съдебно решение. Допълване на съдебно решение. Основания, срокове, процедура.
- 52.** Обжалване на съдебното решение. Нищожни, недопустими и неправилни решения. Въззивно обжалване, насрещна въззивна жалба. Касационно обжалване, насрещна жалба.
- 53.** Обезпечително производство по ГПК. Допускане на обезпечението. Обезпечителни мерки.
- 54.** Изпълнително производство. Изпълнителни основания. Производства по издаване на изпълнителен лист.
- 55.** Изпълнителни способности. Обжалване на действията на съдебния изпълнител.
- 56.** Заповедно производство. Обща характеристика. Издаване на заповед за изпълнение. Съдържание на заповедта. Съдебно производство.
- 57.** Охранителни производства. Характеристика. Видове. Нотариални производства.
- 58.** Производства по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество.
- 59.** Отговорност на държавата и общините по ЗОДОВ – обща характеристика, основание и процедури.
- 60.** Процедури по Закона за защита на потребителите.
- 61.** Процедури по Закона за защита на конкуренцията.
- 62.** Защита срещу дискриминацията.

Б).

- 63.** Производства пред административни органи. Административни актове – общи и индивидуални. Видове пороци на административните актове – нищожност, незаконосъобразност. Оспорване на административни актове по административен ред, основания.
- 64.** Обжалване на административни актове пред съда. Административни съдилища, характеристика. Обжалване на административни актове пред административния съд. Основания за обжалване. Оспорване на подзаконови нормативни актове. Допустими доказателства. Процедура.
- 65.** Административно касационно обжалване. Касационна жалба – срок и съдържание. Компетентен съд. Касационно производство. Допустими доказателства. Отмяна на влезли в сила съдебни актове. Изпълнително производство в административния процес.
- 66.** Производство по установяване на административни нарушения и налагане на административни наказания. Административнонаказателно отговорни лица. Производство по обжалване на Наказателните постановления – въззивно и касационно.
- 67.** Данъци. Данъчен процес. Събиране на публични вземания. Ревизионен акт. Обжалване. Влизане в сила.
- 68.** Трудово правоотношение. Възникване. Прекратяване. Служебно правоотношение – възникване, прекратяване.
- 69.** Вътрешен и международен търговски арбитраж. Арбитражно споразумение. Арбитражно производство съгласно ЗМТА. Производство и основания за отмяна на арбитражни решения. Признаване и допускане изпълнението на арбитражни решения.

III. НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ЗА АДВОКАТУРАТА

- 1.** Придобиване права на адвокат. Положителни предпоставки. Ограничения. Обжалване на решението на адвокатския съвет.
- 2.** Упражняване на адвокатската професия. Понятие и ограничения. Адвокатско пълномощно, договор за правна защита и съдействие.
- 3.** Права на адвоката.

4. Задължения на адвоката.
5. Статут на чуждестранния адвокат.
6. Съвместно упражняване на адвокатската професия. Адвокатско съдружие. Адвокатско дружество. Договори между адвокати и адвокатски дружества.
7. Адвокатска колегия. Понятие и органи. Общо събрание на адвокатската колегия.
8. Адвокатски съвет. Състав и избор. Правомощия.
9. Контролен съвет и дисциплинарен съд на адвокатската колегия.
10. Обжалване актовете на органите на адвокатската колегия.
11. Висши органи на адвокатурата. Обжалване актовете на висшите органи на адвокатурата.
12. Дисциплинарни нарушения и наказания. Дисциплинарно производство.
13. Етичен кодекс на адвоката.
14. Принципи за упражняване на адвокатската професия, уредени в Закона за адвокатурата и Етичния кодекс на адвоката.
15. Приложно поле на Закона за правната помощ. Органи за правна помощ. Вид и обхват на правната помощ. Национален регистър за правна помощ.

IV . ПРАВО НА ЕС. МЕЖДУНАРОДНО ЧАСТНО ПРАВО. ПРАВА НА ЧОВЕКА

1. Правна система на ЕС – принципи, източници (първично право, производно право). Характерни белези на правото на ЕС – автономност, примат, директен ефект, приложение на национално равнище. Отговорност на държавата за вреди от нарушение на правото на ЕС.
2. Съд на ЕС – обща характеристика, компетентности, производство пред Съда. Общ съд – обща характеристика, компетентност, производство.
3. Международно частно право. Източници на уредба. Съотношение.
4. Регламент 1215/2012 относно международна компетентност и признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела (Регламент „Брюксел Ia“). Определяне на приложимо право към договорни и извъндоговорни отношения (Регламент № 593/2008 („Рим I“) и Регламент № 864/2007 („Рим II“).
5. Връчване на документи и събиране на доказателства по дела с международен елемент (Регламент 2020/1783, Регламент 2020/1784, Хагски конвенции, Договори за правна помощ, КМЧП).
6. Признаване и изпълнение на съдебни решения и други актове от държави, които не са член на ЕС. Признаване и изпълнение на арбитражни решения.
7. Защита правата на човека – материално право. Конституционно правна и друга вътрешноправна уредба на основните права и свободи. Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи. Харта на основните права на Европейския съюз.

УТВЪРДЕН с РЕШЕНИЕ №518 на ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ от 21.07.2022 г.